

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”

Микола Карабінюк, Володимир Мельничук

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ
КУРСОВИХ РОБІТ З ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН**

Для студентів спеціальностей
014.07 Середня освіта (Географія) та 106 Географія

Ужгород – 2021

УДК 911.2(076)

Методичні рекомендації щодо виконання курсових робіт з фізико-географічних дисциплін (для студентів спец. 014.07 Середня освіта (Географія) та 106 Географія) / укл.: *Карабінюк М. М., Мельничук В. П.* Ужгород: ПП Данило С. І., 2021. 19 с.

Укладачі:

Карабінюк М. М., к.геогр.н., старший викладач кафедри фізичної географії та раціонального природокористування географічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Мельничук В. П. старший викладач кафедри фізичної географії та раціонального природокористування географічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Рецензенти:

Лета В.В. к.геогр.н., ст. викладач кафедри фізичної географії та раціонального природокористування географічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Затверджено на засіданні кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

Протокол № 11 від 25 червня 2021 р.

Рекомендовано до друку методичною комісією географічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Протокол № 8 від 29 червня 2021 р.

Методичні рекомендації покликані допомогти студентам денної та заочної форм навчання у написанні, оформленні та підготовці до захисту курсових робіт з фізико-географічних дисциплін, які є важливими для формування фахових компетентностей студентів географічного спрямування. Основну увагу приділено вимогам до оформлення текстової частини, ілюстрацій та додатків до курсових робіт. Описано особливості підготовки до захисту курсових робіт та інше.

Зорієнтовано на студентів головно 1-3 курсів спеціальностей 014.07 Середня освіта (Географія) та 106 Географія. Може бути використана студентами інших спеціальностей та освітніх рівнів.

© Карабінюк М., Мельничук В., 2021 р.

© Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021 р.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
§ 1. Загальні положення.....	6
1.1. <i>Етапи виконання курсової роботи</i>	6
1.2. <i>Структура курсової роботи</i>	7
§ 2. Оформлення курсової роботи.....	10
2.1. <i>Текстова частина роботи</i>	10
2.2. <i>Ілюстрації та додатки</i>	11
2.3. <i>Текстова частина роботи</i>	13
§ 3. Оформлення курсової роботи.....	14
3.1. <i>Підготовка до захисту та захист курсової роботи</i>	14
3.2. <i>Критерії оцінювання курсової роботи</i>	15
ДОДАТКИ.....	17

ПЕРЕДМОВА

Виконання курсових робіт студентами є невід'ємною частиною процесу навчання у вищій школі, необхідним елементом формування фахівців, які готуються до самостійної практичної роботи. Написання та захист курсових робіт передбачений робочими програмами низки навчальних дисциплін, основна частина з яких є комплексного, фізико-географічного характеру. Так, курсові роботи передбачені програмою обов'язкових навчальних дисциплін циклу професійної підготовки, зокрема: «Фізична географія материків і океанів», «Фізична географія та ПРП України» та ін.

За своєю суттю, курсова робота – це вид самостійної навчально-наукової роботи з елементами дослідження, що виконується студентами закладів вищої або спеціальних закладів середньої освіти протягом семестру з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, здобутих за час навчання, та їхнього застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Курсові роботи з фізико-географічних дисциплін є самостійним тематичним дослідженням студента і можуть мати реферативно-аналітичний (у зв'язку з відсутністю у студента матеріалів особистих досліджень) або дослідницький характер.

У курсовій роботі студент під керівництвом викладача (наукового керівника) повинен виявити вміння проводити самостійне, логічно послідовне та завершене дослідження з обраної теми. При цьому, студенту необхідно опиратися на знання, отримані з навчальних дисциплін, які повинні бути засвоєні ним до моменту написання курсової роботи. Якість виконаної роботи визначається не тільки рівнем знання навчального матеріалу в межах досліджуваної теми, але й творчою самостійністю та головно рівнем професійних навичок студента.

Завдання курсової роботи – це поглиблене засвоєння студентом теоретичного матеріалу, отриманого при вивченні галузевих дисциплін і його практичне застосування.

Виконання курсової роботи вимагає від студента вміння:

- × самостійно підбирати, вивчати й аналізувати матеріал у рамках вибраної теми;
- × виконувати критичний огляд літератури;
- × викладати власні теоретичні й експериментальні результати;
- × робити узагальнення, аргументувати висновки й рекомендації;
- × самостійно виконувати картографічні роботи;

- × викладати матеріал грамотно, логічно, з дотриманням правил цитування і вказівкою посилань на роботи інших авторів;
- × ілюструвати роботу за допомогою карт, рисунків, схем, графіків, діаграм, таблиць;
- × оформлювати роботу відповідно до вимог, що пред'являються до науково-дослідних робіт;
- × виконувати всі етапи роботи в строго зазначені терміни.

Проблеми наукового пошуку, зображені в курсових роботах студентів, можуть знайти своє продовження в подальших кваліфікаційних та магістерських роботах. Цим забезпечується послідовність науково-дослідницької діяльності студентів від попередніх курсів до наступних, послідовність засобів і форм її проведення відповідно до логіки навчального процесу та структурно-логічної схеми конкретної освітньої програми.

У методичних рекомендаціях розглянуто загальні питання виконання курсової роботи з напрямків: формульовані мети й завдань, структурі й змісту роботи, подано вказівки по організації роботи студента в процесі її підготовки, а також показано вимоги до оформлення курсової роботи.

Пропоновані методичні рекомендації покликані допомогти студентам при написанні курсової роботи та підготовці до її захисту.

§ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Етапи виконання курсової роботи

Виконання курсової роботи включає наступні етапи:

- × Вибір (призначення) теми.
- × Визначення об'єкту, предмету та мети дослідження.
- × Окреслення завдань для досягнення поставленої мети.
- × Розробка попереднього плану курсової роботи.
- × Підбір, систематизація й аналіз всієї необхідної інформації (літературних, картографічних, графічних, статистичних та інших матеріалів).
- × Складання розгорнутого плану курсової роботи.
- × Консультації з науковим керівником (на усіх етапах виконання курсової роботи).
- × Написання тексту курсової роботи.
- × Виконання графічних і картографічних матеріалів, що супроводжують розкриття предмету дослідження.
- × Підготовка остаточної версії роботи з урахуванням зауважень і рекомендацій керівника.
- × Оформлення роботи відповідно до вимог.
- × Підготовка до захисту.
- × Захист курсової роботи.

Вибір теми курсової роботи проводиться студентом самостійно, виходячи з тематики курсових робіт, затверджених кафедрою, а також особистих інтересів студента. Студент може запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її дослідження, яка у такому випадку повинна бути погоджена із науковим керівником. У випадку якщо у встановлений термін студент не обрав тему курсової роботи, кафедра вправі призначити її самостійно.

Після обрання тем курсових робіт з певної навчальної дисципліни формується загальний список тем академічної групи, який затверджується викладачем або кафедрою. Після такого затвердження зміна тем курсової роботи неможлива. При обґрунтованій необхідності можуть бути внесені незначні корективи та уточнення щодо теми.

1.2. Структура курсової роботи

Курсова робота має містити наступні елементи:

- × титульний аркуш;
- × анотація;
- × зміст;
- × вступ;
- × основна частина (розділи, підрозділи, пункти, підпункти);
- × висновки;
- × список використаних джерел;
- × додатки (за потреби).

Рекомендований обсяг курсової роботи – 25-30 сторінок основного тексту.

Титульний аркуш повинен містити відомості, які подають у такій послідовності:

- × назва міністерства і навчального закладу, кафедри;
- × повна назва курсової роботи; курс;
- × напрям підготовки;
- × прізвище, ім'я і по батькові автора;
- × посада, науковий ступінь, прізвище, ім'я і по батькові наукового керівника;
- × рік виконання курсової роботи (Додаток А).

Зміст подають на початку курсової роботи, він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів, пунктів, зокрема, вступу, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Анотація – це коротке резюме курсової роботи. Студент складає її на основі результатів проведеного дослідження. В анотації необхідно сформулювати мету роботи, основні завдання, отримані результати. Коротко й чітко зазначити кінцевий результат. Лаконічно обґрунтувати підсумки своєї роботи.

Анотація в загальному вигляді повинна мати таку структуру:

- × прізвище, ім'я, по батькові автора;
- × навчальний заклад;
- × тема курсової роботи;
- × обсяг курсової роботи (кількість сторінок);
- × кількість використаних джерел та наявного графічного матеріалу;
- × текст анотації;
- × ключові слова.

Вступ має містити наступні складові: актуальність, аналіз попередніх досліджень, об'єкт та предмет дослідження, мета та завдання роботи, методи дослідження, використані матеріали, структура роботи.

Курсова робота повинна мати чітко визначені об'єкт та предмет дослідження. *Об'єкт дослідження* – це частина реальної дійсності, яка підлягає дослідженню, *предмет дослідження* міститься в межах об'єкта і конкретизує, що саме в об'єкті буде вивчатись. В фізико-географічних дослідженнях об'єктом можуть бути, наприклад, значні форми рельєфу, басейни рік, ландшафти, природні комплекси тощо. Предметом же дослідження є певні властивості об'єктів, які обрані для дослідження. Ними можуть бути ерозійні процеси в горах, гідрологічні особливості річки та морфометрія її басейну тощо. Наприклад, об'єкт дослідження – Подільська височина, а предмет – чинники розвитку яружної сітки в межах Подільської височини.

Мета роботи виходить з її назви. При формулюванні мети найчастіше використовуються такі терміни: охарактеризувати; визначити; дослідити; виявити; встановити; обґрунтувати; довести, тощо.

Завдання – це послідовні етапи дослідницької роботи, спрямовані на досягнення поставленої мети. Завдання повинні розкривати, конкретизувати мету дослідження і в загальному підсумку повинні доповнювати мету. В цілому завдання курсової роботи мають відображати її зміст та відповідати назвам розділів.

Методи дослідження. В курсовій роботі подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Щоб отримати достовірні результати, рекомендується використовувати різноманітні методи: загальнонаукові: індукція та дедукція, аналіз і синтез; порівняння, класифікація, абстрагування, конкретизація, систематизація; узагальнення, моделювання тощо; конкретно-наукові: порівняльно-географічний, картографічний, польових досліджень, математико-статистичний, районування, типізація тощо.

Структура роботи містить характеристику основних розділів роботи, обсяг курсової роботи (кількість сторінок), кількість використаних джерел та наявного графічного матеріалу.

Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. При її написанні рекомендується виділяти 2-3 розділи. Кожний розділ починається з нової сторінки, пункти та підпункти – на поточній сторінці. У кінці кожного розділу формулюються висновки зі стислим викладом результатів.

Перший розділ присвячується загальним відомостям про об'єкт дослідження та його фізико-географічній характеристиці, розкриттю основних понять теми. Здійснюється аналіз літератури з проблеми дослідження.

Другий розділ безпосередньо стосується предмету досліджень. Він виконується на основі опрацювання наукових публікацій, картографічних

матеріалів, статистичних та звітних даних, за можливості власних спостережень та досліджень.

Третій розділ присвячується дослідженню виявлених у попередніх розділах проблем та можливих шляхів їх вирішення. Дається оцінка екологічного стану об'єкту дослідження та інше.

Висновки – важлива частина курсової роботи, яка впливає з проведеного дослідження і має безпосередній зв'язок з його результатами. У висновках підводяться підсумки щодо всіх висвітлених у курсовій роботі питань. Вони мають відповідати меті та завданням дослідження, визначених у вступі. У висновках студент відображає свою думку про те, чи досягнута мета і виконані поставлені завдання, оцінює повноту проведеної роботи. Тут автор формулює самостійні висновки, тому цитування й використання посилань на які-небудь джерела в цій частині роботи не допускаються!

Список використаних джерел являє собою перерахування джерел географічної інформації, використаних у курсовій роботі для розкриття теми. Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, збірників статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць з джерела, на яке є посилання. Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (за принципом наскрізного порядку згадування) або в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Додатки – заключна частина роботи. У ній міститься додатковий і допоміжний матеріал, що з різних причин (розміру, завантаженості даними й ін.) не може бути розташований у текстовій частині роботи. Як додатки можуть виступати графіки, діаграми, схеми, таблиці, картографічний матеріал, фотографії, довідкові дані й ін.

Мета додатків – уникнути перевантаженості текстової частини роботи, сприяти коректному розвитку головної думки й у той же час показати всі стадії дослідницького процесу і їхні проміжні результати. На кожний зі складених додатків в основній частині роботи повинні бути зроблені посилання. Додатки містяться після списку використаних джерел у порядку їхнього згадування в текстовій частині роботи.

§ 2. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Текстова частина роботи

Курсова робота починається з титульного аркуша. На наступній сторінці розміщується аркуш фіксування результатів (не входить у нумерацію). Наступним аркушем іде зміст із позначення сторінок, на яких у роботі викладено кожен з елементів плану. Всі розділи, підрозділи, пункти і підпункти, що є у плані, мають бути виділені в тексті заголовками та підзаголовками.

Робота виконується на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x290 мм). За необхідності для таблиць та ілюстрацій допускається використання формату А3 (297x420).

У роботі дотримують таких вимог щодо тексту:

- × Шрифт Times New Roman чорного кольору середньої жирності.
- × Розмір 14 пунктів
- × Відстань між рядками 1,5 інтервалу
- × Кількість рядків на сторінці не більше 30-ти
- × Абзац з відступом 15 мм
- × Розміри полів:
  - ліве 30 мм;
  - верхнє і нижнє не менше 20 мм;
  - праве не менше 10 мм.

У роботі повинні бути чіткі, не розпливчасті літери, цифри та інші знаки. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою.

Розділи, підрозділи і пункти повинні мати заголовки, а для підпунктів заголовки не є обов'язковими. Структурні частини роботи **ЗМІСТ**, **ВСТУП**, **РОЗДІЛ**, **ВИСНОВКИ**, **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**, **ДОДАТКИ** друкують великими літерами симетрично до набору жирним шрифтом без крапки в кінці. Заголовки розділів також друкують великими (прописними) літерами симетрично до набору жирним шрифтом без крапки в кінці.

Заголовки підрозділів роботи починаються з абзацного відступу не підкреслюючи їх і без крапки в кінці. Якщо заголовок складається з двох речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують малими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу жирним шрифтом.

Кожна структурна частина роботи і кожен новий розділ текстового викладу («**ЗМІСТ**», «**ВСТУП**», «**РОЗДІЛ**», «**ВИСНОВКИ**», «**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**») обов'язково починаються з нової сторінки.

Приклад:

РОЗДІЛ 1

НАЗВА РОЗДІЛУ

(відстань між заголовком 2-3 інтервали)

1.1 Назва пункту

(текст пункту)

(відстань між заголовком 2-3 інтервали)

1.2 Назва пункту

(текст пункту)

При викладі матеріалу в роботі необхідно дотримуватися прийнятої термінології, позначень, умовних скорочень і символів. При згадуванні у тексті прізвищ дослідників ініціали ставлять перед прізвищем (А. Гумбольдт, К. І. Геренчук, а не Гумбольдт А., Геренчук К. І., як це прийнято у списку літератури). Необхідно уникати тавтології, тобто використання того самого слова в одному реченні або однієї корінних слів близько одне від одного.

2.2. Ілюстрації та додатки

Ілюстрації (креслення, схеми, графіки, карти, фотографії,) і таблиці необхідно розміщувати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше, або ж на наступній сторінці. На всі ілюстрації обов'язкові посилання в тексті роботи. Ілюстрації позначаються скороченим словом «Рис.» і номером ілюстрації. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією, по центру або зліва.

Наприклад:

Рис. 1.2. Орографія Південної Америки.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначеннями номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка.

При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими

частинами пишуть слова «Продовження таблиці» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження таблиці 2.1». В об'ємних таблицях розмір шрифту можна зменшити до 12 пунктів.

Наприклад:

Таблиця 2.1

Кліматичні показники метеопунктів Південної Америки.

Місяці	Буенос – Айрес		Сантьяго		Ікіке	
	t, °C	Опади, мм	t, °C	Опади, мм	t, °C	Опади, мм
I	23,1	78	20,4	1	21,0	0
II	22,5	74	19,5	2	20,9	0
III	20,4	119	16,9	5	19,8	0
IV	16,3	96	13,7	14	18,4	0
V	12,8	76	10,6	60	17,3	0

Продовження таблиці 2.1

VI	9,8	55	7,6	84	16,3	0
VII	9,4	61	7,9	72	15,6	3
VIII	10,6	67	9,2	53	15,7	0
IX	12,8	81	11,0	33	16,2	0
X	15,5	89	13,8	13	17,2	0
XI	18,8	91	16,8	6	18,7	0
XII	21,6	100	19,8	5	20,1	0

Ілюстрації та таблиці в роботі розміщуються відповідно до певного загального задуму, за ретельно продуманим тематичним планом, що допомагає уникнути випадкових ілюстрацій, пов'язаних із другорядними деталями тексту. Кількість ілюстрацій повинна бути достатньою для пояснення викладеного тексту. Кожна ілюстрація повинна відповідати тексту, а текст - ілюстрації. За потреби ілюстрації розміщують в додатках.

Розташовують додатки в порядку появи посилань на них у тексті. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої, симетрично щодо сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої необхідно надрукувати слово "Додаток ..." і велику літеру, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, І, Є, І, Ї, О, Ч, Ъ: наприклад, Додаток А, Додаток Б. Посилання на додатки у тексті роботи є обов'язковим. При посиланнях на додатки також треба вказувати скорочено слово "дивись" (див. Додаток А). Додатки входять в загальну нумерацію сторінок.

Усі ілюстрації, таблиці, додатки повинні обов'язково супроводжуватися посиланням на джерело інформації (або ж має бути зазначено, що складено автором самостійно).

2.3. Бібліографічні посилання

Курсова робота базується на теоретичних узагальненнях, методичних розробках і результатах попередніх досліджень, тому посилання на першоджерела є обов'язковим елементом будь-якої науково-дослідної роботи. У використанні посилань проявляється культура ставлення до чужої думки, дослідницької роботи науковців.

При написанні роботи студент обов'язково повинен посилатися на джерела, матеріали або ж окремі результати досліджень, які він використовував. Це дає змогу відшукати документи, перевірити достовірність відомостей про цитування з документа, забезпечить необхідну інформацію про джерело. Посилання у тексті роботи на джерела потрібно зазначати у квадратних дужках порядковим номером за переліком посилань [5]. Коли в тексті роботи потрібно зробити посилання на складову частину чи конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити сторінки разом з посилання у квадратних дужках, причому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань, наприклад: [7, с.25–27].

Список джерел містить бібліографічні описи використаних джерел. Його розміщують після висновків. Джерела можна розміщувати одним із таких способів: в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, або у порядку появи посилань у тексті. Оформлення бібліографічного опису списку використаних джерел необхідно проводити згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання».

Приклад:

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Линник І. Е., Чернявський Б. Р. Методи освоєння заболочених територій. *Сучасні технології та методи розрахунків у будівництві*. 2021. № 16. С. 93–102.
2. Панасенко Б. Д. Фізична географія материків і океанів: навч. посібник. (у 2-х ч). Вінниця: ГПАНІС, 2001. 410 с.
3. Природа Українських Карпат / за ред. К. І. Геренчука. Львів : Вид-во Львів. ун-ту імені Івана Франка, 1968. 266 с.
4. Метеорологічний бюлетень. Закарпатський обласний центр з гідрометеорології. URL: <http://www.gmc.uzhgorod.ua/meteostations.php> (дата звернення: 15.06.2021 р.).

Усі сторінки роботи (крім аркуша фіксування результатів) входять у загальну нумерацію. Першою сторінкою є титульний аркуш, який підлягає загальній нумерації сторінок, але на ній номер сторінки не ставлять. Другою є сторінка, що містить "ЗМІСТ". Також без номера сторінки. На наступних сторінках порядковий номер ставиться у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

§ 3. ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Підготовка до захисту та захист курсової роботи

Курсова робота повинна бути вивірена на наявність помилок у результатах дослідження, граматичних, орфографічних, пунктуаційних і стилістичних неточностей і погрішностей.

У визначений термін повністю закінчена курсова робота, яка належним чином оформлена подається студентом керівнику для перевірки. Керівник курсової роботи відмічає у відгуку позитивні сторони і недоліки роботи (якщо вони мають місце), дає рекомендації для їх усунення, а також оцінює роботу. При необхідності доопрацювання робота повертається студенту для усунення недоліків. Курсова робота після допуску до захисту керівником захищається студентом при комісії, до складу якої входять викладачі кафедри.

Захист курсової роботи відбувається на початку заліково-екзаменаційної сесії на кафедрі в присутності наукового керівника, членів комісії та студентів групи. Для захисту курсової студент має підготувати стисло доповідь щодо курсової роботи та наочні матеріали (презентацію, плакати, схеми, карти, тощо). Наявність наочних матеріалів є обов'язковою.

Тези доповіді студент готує заздалегідь. Наочні матеріали повинні доповнювати виступ студента. Доповідь повинна бути змістовною і тривати до 10 хвилин. У доповіді необхідно:

- × назвати тему курсової роботи, показати її особливість та значущість;
- × сформулювати основну мету і завдання дослідження;
- × стисло розкрити зміст структури роботи;
- × доповісти про результати роботи, зроблені висновки і внесені пропозиції.

Після доповіді студент відповідає на запитання членів комісії. Відповіді студента мають бути конкретними, змістовними, лаконічними та науково обґрунтованими.

Після захисту оцінюються: якість виконаної студентом курсової роботи, рівень знань і набутих навичок щодо висвітленої теми, вміння аналізувати джерела інформації, логічно і аргументовано викладати думки, відповідати на запитання, обґрунтовувати власну точку зору.

Курсова робота, виконана відповідно до встановлених вимог, своєчасно подана для перевірки науковим керівником та захищена, оцінюється за стобальною шкалою.

3.2. Критерії оцінювання курсової роботи

№	Оцінювання курсової роботи	Макс. бал
I. Результати дослідження та рівень відповідності вимогам щодо оформлення курсової роботи		
1	Відповідність плану темі роботи, структура роботи.	5
2	Обґрунтованість актуальності теми роботи, її зв'язок з об'єктом і предметом дослідження; змістова відповідність мети, завдань і висновків.	10
3	Повнота розкриття теми роботи. Відповідність змісту розділів та підрозділів їх назвам.	10
4	Подання дискусійних точок зору на предмет дослідження, наявність власної позиції щодо шляхів розв'язання проблем.	5
5	Рівень дослідження теми, реальність і суттєвість результатів, запропонованих рекомендацій.	10
6	Відповідність списку першоджерел затвердженій темі. Наявність у списку літератури проблемних статей. Актуальність наведеної літератури	5
7	Дотримання наукового стилю викладення матеріалу.	5
8	Дотримання правил оформлення тексту роботи, рисунків, бібліографії, цитувань та посилань на першоджерела.	5
9	Дотримання регламенту виконання роботи, співпраця з науковим керівником, урахування зауважень наукового керівника.	5
Оцінка (без урахування захисту роботи)		60
II. Виклад основних результатів дослідження та рівень відповідей на питання		
10	Логічність побудови доповіді, послідовність і чіткість викладу суті та основних результатів дослідження.	20
11	Рівень володіння культурою презентації результатів курсової роботи; застосування мультимедійної техніки тощо.	5
12	Дотримання регламенту виступу, вільність володіння матеріалом.	5
13	Повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на запитання, вміння аргументовано захищати свою позицію.	10
Оцінка (за результатами захисту роботи)		40
Разом		100

Оцінку **«відмінно»** отримує студент, робота якого оформлена відповідно до вимог; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі та визначеній меті; у роботі містяться елементи наукового пошуку в теоретичному аспекті на основі опрацювання достатньої кількості наукової літератури; практичний результат обраної теми свідчить про вміння студента систематизувати зібраний матеріал, робити висновки про позитивні і негативні моменти; студент вільно володіє науковою термінологією.

Оцінку **«добре»** отримує студент робота якого оформлена відповідно до вимог; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі та визначеній меті, але є незначні недоліки методичного або стилістичного характеру. У час захисту студент дає правильні відповіді, але недостатньо аргументовані.

Оцінку **«задовільно»** отримує студент, курсова робота якого розкриває теоретичні питання недостатньо повно, містить мало документів наукового дослідження, аналіз зроблено поверхово; висновки аргументовано недостатньо переконливо, робота оформлена неохайно.

Оцінку **«незадовільно»** виставляють студенту, якщо курсова робота виконана не в повному обсязі та з відхиленнями від завдання; оформлена без врахування встановлених вимог; мають місце суттєві помилки; студент слабо володіє темою дослідження.

Студенти, які не виконали або не захистили курсову роботу, не допускаються до семестрового контролю, як такі що не виконали навчальний план здобувача вищої освіти.

ДОДАТКИ

Додаток А
Взірець титульного аркуша курсової роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «назва навчальної дисципліни»

на тему:

ТЕМА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Студента (ки) № курсу

Спеціальності (вказати шифр та назву)

Прізвище, ім'я та по-батькові

Науковий керівник:

Науковий ступінь, посада, звання

Прізвище, ім'я та по-батькові

Ужгород – 2021

Фіксування результатів захисту курсової роботи

Національна шкала: _____

Кількість балів: _____

Оцінка ECTS: _____

Члени комісії: _____

(підпис)   (прізвище та ініціали)

_____

(підпис)   (прізвище та ініціали)

_____

(підпис)   (прізвище та ініціали)

Навчально-методичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ
КУРСОВИХ РОБІТ З ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Для студентів спеціальностей
014.07 Середня освіта (Географія) та 106 Географія

Укладачі:

Карабінюк Микола Миколайович
Мельничук Володимир Петрович

Підписано до друку 10.09.2021 р. Формат 60×90/16.
Папір друкарський. Друк різнографічний
Наклад 100 прим.

Розтиражовано з готових оригінал-макетів
ПП Данило С. І.
м. Ужгород, пл. Ш.Петефі, 34/1
Тел.: 61-23-51